

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 257. szám.

Előfizetési árak:Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy órára ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési iródkban.**Megjelenik**vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek. november 9.

A trónörökös Torontálban.

Nagybecskerek, november 9.

Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap befejezte öt napra terjedt tartózkodását Torontálvármegyében és este fél 9 kor külön udvari vonattal elutazott Bécsbe.

A fősztállás az écskai utat keresztező vasuti átjárónál történt, amelynek tájéka intenzív módon ki volt világítva. A főherceg Écskáról jövet lovassági táborszeregvezetőként az első hintóban Rumerskirch báró hadsegédével, utána a többi kocsiiban az écskai kastély vendégei: Metternich herceg, Pepp Géza orsz. képviselő, Gyertyánffy Jenő főszolgabíró, Harnoncourt Felix gróf házigazda, Winkler jószágkormányzó ültek. A peronná átalakított országúton ott voltak Rónay Jenő főispán, dr. Dellmanics alispán, Daniel Ferenc főszolgabíró, Reitter Oszkár rendőrkapitány.

A megállapított menetrend szerint éppen hét pernyi idő volt még az indulásig, amit a trónörökös szeretetreméltó és lekötözött modorával társalgással töltött el. Sorra megszólította a megjelent urakat, többször ismételte hogy mennyire jól töltötte itt az idejét, kilátásba helyeztén, hogy a fagyosabb időszeke beálltával ismét meglátogatja ezt a kedves vidéket.

Rónay Jenő főispán egy példányát átadta a főhercegnek a panaszterületen felvett fényképnek, amely egy nádas szélén tünteti föl a vadásztársaságot, közepén a főherceg sikerült fényképével. A fénykép nagyon megnyerte a főherceg tetszését.

Majd midőn a vonatot vezető Boros forgalmi főnök tudatta, hogy itt az indulás ideje, katonásan elkészült a főherceg, a megjelent arakkal sorra kezét fogott s beszállt a nagy komforttal berendezett udvari kocsiába. A főherceg „Viszontlátásra!” szóval vón búcsút és az urak „Eljen!” kiáltása közben a vonat elrobogott.

A főherceg mostani itt időzése alatt összesen 70 darab rókát ejtett el, ami nagyon fényes eredménynek mondható, tekintve, hogy majdnem állandó volt a szél zugás, ami tudvalevőleg nem kedvez a nádasok közt való vadászatnak.

A főherceg egész itt időzése alatt a legnagyobb szeretetreméltósággal érdekődött különösen a megyei lakosságnak vagyoni viszonyai iránt, és a legnagyobb tájékozottságot árulta el, mikor erről, vagy arról a földbirtokról, illetve tulajdonosáról került elő a szóbeszéd.

Emlékező tetszése különösen bámulatra ragad. Pontosan visszaemlékszik a legkisebb részletre is, ami körülötte és vele multkori, sőt azelőtti itt tartózkodása alkalmával történt. Még sokkal bámulatosabb ennél az érintkezés közvetlensége, amelylyel megfigyeléseit a környezetben levőknek tudomására hozza. Semmiképpen nem éreztetni magas rangját, úgy beszél, mintha egy jó barát beszélne meghitt hívéhez.

Rendkívül széles és alapos műveltséget árulnak el ezek a megfigyelések a környezetében volt urak elragadtatással beszéléséről a nagy jártasságról és tájékozottságról, melyet a főherceg iro-

dalmi és sajtó viszonyaink, a természet-tudományok földrajz, szépművészetek terén tanúsított. Igazi nagyműveltségű férfi benyomását kelti a mi jövődöbéli uralkodónk, aki emellett nagy filozóf nagy emberismerő, akinek semmi sem kerül el figyelmét, ami körülötte történik. Magyarország összes politikai viszonyai tekintetében a legnagyobb tájékozottsággal bír. Rendesen olvassa hírlapjainkat (ugy halljuk, hogy 17 magyar lapnak előfizetője) és önálló véleménye van mindenről ami a nagy politika hullámain mozgásba hozza.

Ha a vidék szegény embereivel találkozik, szívesen elbeszélget velük, kikérdezi őket ügyes bajos dolgaikról, foglalkozásairól és mindenkihez van egy-egy nyájas, bátorító szava.

Ittléte alatt többször bebizonyította, hogy örömet társalog magyar nyelven, amelyet kissé idegenszerű kiejtéssel, de grammatikai szabatosággal, folyékonyan beszél. Több alkalommal kifejezte, hogy nagy vonzalommal viseltetik zengzetes nyelvünk iránt, amelyet folyvást gyakorol, még legszűkebb családi körében is.

Egész örömmel és lelkesedéssel jegyezte meg, hogy hitvese is gyönyörű előhaladást tett a magyar beszédben és éppen olyan kedvvel beszélget magyarul, akár a trónörökös.

Szeretetreméltósága és nyájas leereszkedése legjobban akkor tünt ki, midőn egy-egy hajítás befejeztével a kíséret tagjaival beszélgetésbe ereszkedett. A sok kíváncsi hajtó mind a társaság közelébe gyűlt, ami legkevésbé feszélyezte a főherceget, sőt többször ő maga hatalmazta föl a hajtókat, hogy közelebb kerüljenek. Így aztán közvetlenül alkalma volt a főhercegnek a magyar nép őszinte loyaltását és gyermeki ragaszkodását közvetlenül tapasztalni, a legalsóbb népréteg naiv megjegyzéseiben és kiszólásaiban gyönyörködhetni.

A most folyó képviselőházi vitára nevezte azt jegyezte meg, hogy egy kissé talán hosszabbra húzódott, mint kellett volna, egyébiránt az az óhajta, hogy a dolog békében és minél kényelmesebben mihamarabb megoldást nyerjen. Jövendő uralkodónk ekként a legjobb és legbiztosabb benyomásokat hagyta hátra Torontálban, amely igaz, hogy csak egy része az országnak; de valószínűleg annak idejében az egész ország meg fog győződni róla, hogy jövődöbéli királyunk egyszerű mind az ország első gavaléria.

Olvasóink talán nem veszik szerénytelenségnek, ha végül megemlítjük, hogy a főherceg mindennap olvasta a „Torontál” t. amely itt időzéséről, vadászatairól mindennap a legkimerítőbb tudósítást hozta.

El nem mulaszthatjuk ez alkalommal reá mutatni, hogy mily nagy érdemei vannak gróf Harnoncourt Felixnek, aki minden alkalommal, valahányszor csak tehette, kimutatta magyar érzelmeit, sőt a legutóbbi v-csorán, melyen a vármegye vezető férfiai is résztvettek, tüntetett magyarságával, aki kieszközölte, hogy több idegen magasrangú ur, meg az ország jövődöbéli uralkodója, közvetlen tapasztalatból megismerhette szép országunkat, viszonyainkat, akik így tiszta

képet nyerhettek a magyar nép loyaltásáról, jelleméről, akik ellesték a fehér asztalnál óhajainkat, pa aszainkat s mindenesetre ez a megismerkedés a közel jövőben éreztetni fogja jótékony hatását. B. S.

Tanítók gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, 1900. november 9.

A „Délmagyarországi tanító egyesület” nagybecskereki fiók egyesületének tegnap tartotta meg öszi gyűlését a kir. tanfelügyelőség s szokatlan nagy számu egyleti tag, tanító, tanítónő s óvónő jelenlétében. A közgyűlést választmányi gyűlés előzte meg, melynek befejezése után 10 órakor Kaufmann István fiók egyleti főnök emelkedett hangú beszéddel a közgyűlést megnyitván, üdvözli a gyűlésen megjelent dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőt, Sziklay P. Gyula és Máthé Géza kir. s. tanfelügyelőket, Szabó tanfelügyelőségi tolnokot; a fiók egyesület diszelnökét Eisler Mihályt, Wagner Nándor r. kath. hitoktatót és a nagy számu egyleti tagokat. Majd felolvassa a választmány által megállapított tárgyszorozatot, melynek egyhangú elfogadása után megválasztattak a tudósítók, jegyzőkönyv hitelesítőket.

Ezután Plachsné Keim Emilia urnő, tordai községi tanítónő „A család” ismertetéséről tartott a helybe i községi iskola második leányosztálybeli tanulókkal gyakorlati előadást, mely sikerült előadásán előadónőnek a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott.

Második előadó Kiss S. roltá tor.-erzsébet-laki óvónő volt; ki a „Karácsonyfa ünnepe a kisdövodában” című tételről tartott gyönyörű nyelvezettel kidolgozott előadást, mit némi szünet után az óvónők magukavé tévén, előadónőnek élvezetes előadásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Ezután az elnöki széket Janczer György fiók egyleti elnök foglalván el, Gockler Lajos nagybecskereki községi tanító „Az iskolaszékek reorganizálása” című tételről tartott szépen átgondolt, alapos készütséget, mely tanulmányozást tanúsító s a hallgatóságot mindvégig lekötött előadást, melyhez dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő, Kaufmann István és Janda Ferenc szólottak hozzá s a zárszó után a közgyűlés kimondta, hogy az iskolaszéki intézmény eltörlését szükségesnek tartja s ezen okból megkeresi az összes társ fiók egyesületeit, hogy e kérdést tanulmányozás tárgyává tegyék, egyben pedig indítványt tesz a főegyleti választmányra, hogy ezt a kérdést a legközelebbi nagy és közgyűlés napirendjére kitézze. Indítványozza továbbá a főegyletet, hogy addig is, míg az iskolaszékek végleg eltörlötnének, indítson nagyobb mozgalmat o.y irányban, hogy a felügyelet joga vételessék ki az iskolaszékek hatásköréből és ezen intézmény első foku hatósági jellege szüntetessék meg.

E tárgyban Gockler Lajos, Kaufmann István és Janda Ferenc tagtársakból álló bizottság küldetett ki, melynek feladatává tétetik a fiók-egylet tavaszi gyűlésén az iskolaszékek eltörlése, illetve jelenlegi munkakörének megosztása tárgyában javaslatot tenni.

Negyedöbői szünet után, mely idő alatt a tagsági díjak szedettek be s új tagokul Lokai Cs. Fülöp perlaszi róm. kath. plébános, Fetter Mihály mellencei áll. tanító, Lierd Gyula és Jahn Elvira törökbecsei áll. tanító s tanítónő, Kovács Gyula tordai, Wolfram Mátyás ernestházi, Schummer Sándor rudolfsnádi, Notáros Milán botosi tanítók, Bányai

Jolán tor.-erz.-ébt. Gáliszter Zsófia és Zsudi Irma perlaszi, Orosz Gábrilla ó-teleki tanítónők vétettek fel.

Kruch Jakab botosi ig. tanító „A nyugdíj-törvény revíziójáról” tartott előadást, illetve ajánlotta az országos tanító-egylet által már elfogadott tétel elfogadását, mely a közgyűlés által némi pótlással el is fogadtattott.

A tárgysorozatba felvett Gockler féle ABC. ismertetése az idő rövidsége miatt a tavaszi gyűlésre halasztott. Az einöki előterjesztések, pénztáros jelentése tudomásul vétettek.

A választmányhoz érkezett s a választmány által a közgyűlés elé terjesztett indítvány alapján kimondotta a közgyűlés, hogy a dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőnek névtelen megburoztatását a leghatározottabb módon elítéli, a kir. tanfelügyelőnek hivatalos működésében tanusított szigorú, de igazságos eljárásáért, valamint a hivatalon kívül tanusított előzékeny és szeretetre méltó modoráért őt a fiók egylet őszinte tiszteletéről és szeretetéről biztosítja és kéri a kir. tanfelügyelőt, hogy a méltatlan megburoztatással szemben leljen elégtételt a fiók egylet tagjainak rendithetetlen bizalommal párosult szeretetében és ragaszkodásában.

Egyben elhatározta a fiók egyleti közgyűlés azt is, hogy ezen határozatát azon lapokban, melyekben a névtelen támadás történt, közzé fogja tenni.

Némi kisebb ügyek s interpellációk után einök a közgyűlést d. u. 2 órákor berekesztette.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az ural részére nyitva van; hőlgyek részére kedden és pénteken délután 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon este 6 től 8 ig urak részére is. A hőlgyfürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán zónanap fél órákkal délig nyit, délután hőlgyek részére.

November 12. Vármegyei rendkívüli közgyűlés d. e. fél 10 órákor.
12. Közig. biz. tsági ülés.
20. és 21. Utószemle a honvéd-laktanyában.

— **Uj vadászterület.** Ferenc Ferdinánd trónörökös ő fenségéhez még többször lesz szerencsénk, aki oly szívesen időzött Torontálmege földjén; bizonyára a többi idegen uraságok a jövőben szintén fölkeresnek bennünket, aminek okáért a vendéglátó grófi házigazda, a braganzai herceg megbízásából, bérbe vette az alibunári nádasokat, ahol szintén nagyobb vadászatok fognak végbemenni már a legközelebbi időben.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az örök menyasszony.

Valóságos talány volt előttünk Kutas tanár ur. A nagyobb diákok sok minden dolgot beszéltek, mi kicsinyek ebből keveset értettünk, csak annyit, hogy Kutas tanár ur nagyon okos ember, meg, hogy olyan menyasszonya van, aki soha sem lesz a felesége.

Nem igen gondolkodtunk azon, hogy mit higgyünk, mit ne, inkább törődünk a bigével és golyózással. Mégis nagyon vártuk a harmadik osztályt, a melyben Kutas tanár ur tanította a fizikát.

Az első óra után összenéztünk mindnyájan s szinte haragudtunk, hogy már vége van az órának. Az s szürke fejű, haragos arcú ember, aki örökké egy kopottas tubákszinű kabátban járt, egészen átváltozott, mikor magyarázott. Aztán, hogy magyarázott, szó szót követett, e ak úgy folyt belőle a beszéd, mintha olvasta volna. Fakó arcán halvány pirosság ömlött el, szemé ragyogott. A nyüzsgő hangyaboly, melyet semmiféle szigorúság el nem tudott némitani (híres rossz osztály volt), Kutas tanár ur szavát úgy halgatta, mintha megvarázsolták volna.

Molnár Jóska jószántából tett fogadást, hogy a Kutas tanár ur óráján semmi csinyt nem követ el, pedig ő nagy imposztor volt, mesteri módon tudta zavarni az előadásokat.

Mikor a fizikai terembe felvitt Kutas tanár ur, még jobban bámultunk. Annyi csillogó szereszmű, gép volt ott, hogy szinte fejünk is szé dült a nézésbe. Kutas tanár ur elővette hol az egyiket, hol a másikat s mutatott valami különöset.

— **Főispán beiktatás.** Urbán Iván Arad megyei főispánt szerdán rendkívül nagy fénnyel iktatták be. Reggel 9 órákor a minoritáknál misé volt, 10 órákor az ujonnan restaurált megyeházán volt a beiktatási ünnepély, a melyen ott voltak Hieronymi Károly képviselő, Fascho-Moys Sándor min. tanácsos, Goldis püspök, a békési, krassói és hunyadmegyei főispánok, a torontáli, temesi, csanádi, vásárhelyi és törökbecsei küldöttségek. A közgyűlést Dalnoky alispán nyitotta meg. Felolvasták a kinevezést és Fábrián László bucsulevelét, mire Vásárhelyi László indítványára a volt főispán érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg és elhatározták, hogy arcképét az ülésterem számára megfestetik. Urbán főispánt viharos éljenzéssel fogadták. Miután az esküt letette, elmondta székfoglalóját. Politikai programjában Széll Kálmán miniszterelnök őszinte, tiszta elveihez ragaszkodik, amelylyel lehetővé vált a közjogi pártok összeforrása. Személyi indokkal nem vezérelteti magát. Számít a közjogellenes pártok alkotmányos öröklétére. A hifelekezetek és nemzetiiségek jogait tiszteli. A vármegyei önkormányzatba a pártoskodást nem engedi be, a mezőgazdaságot felkarolja. A tisztviselőktől őszinte véleleményt és buzgó munkát vár. (Óriási éljenzés és taps) Schill József megyei főjegyző hosszabb beszédben üdvözölte a főispánt, Veli cs Mihály románul tolmácsolta a románok örömet. Biznak az új főispán ismert jó tulajdonaiban. Ezután a küldöttségeket fogadta a főispán. A városnál fél 12 órákor volt a beiktatás. Urbán 41 küldöttséget fogadott. Délután 2 órákor a Fehér Kereszt szállodában 600 terítékes bankett volt.

— **Kaszinó-estély.** A holnap megtartandó kaszinó estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A kaszinó vigalmi bizottsága mindent elkövet az estély sikere érdekében s reményli, hogy az első est sikere maga után vonja a többi is s ezzel a nagybecskereki társaséletet kissé élénkebbé, pezsgőbbé, mozgalmasabbá teendi. Mint már említettük, az estélyre meghívók nem küldettek szíjjel, hanem a kaszinó tagok által bevezetett vendégek szívesen láttanak. Ujból figyelmezteti a vigalmi bizottság az érdeklődőket, hogy a színházi előadásra való tekintettel, az estély csak 10 órákor kezdődik.

— **Saját házában.** A nagybecskereki betegsegélyző pénztár főorvosa dr. Kuszing János f. hó 1 ével lakását a melencei utca 26. számú házába tette át, amit az érdekeltek tudomására hozunk azzal, hogy rendelő óráit itt is meg fogja tartani járó betegek részére.

— **No, Molnár Jóska,** ezt csinálnál meg, mondtuk. Molnár Jóska kapitulált s készségesen elismerte, hogy Kutas tanár ur még nála is nagyobb mester. Pedig ő is nagy mester volt. A híres zenélő sárkányok az ő kezéből kerültek ki. Most már tudom, hogy inkább huncutság volt benne nagy, mint mesterség, mert a zenélő sárkány igen egyszerű volt. Egy nagy papírsárkány s egy zacskóban hozzákötött macskából állott az egész szerkezete. Nagyszerűen zenélt feleeresztve! De hát akkor bámultuk.

Ha már Molnár Jóska elismerte Kutas tanár urat, hogyae mi, ki mindnyájan semmi voltunk hozzá képest.

— **Nem is hiszem,** hogy nem a sátánnal cimborál, vélekedett Gulyás János.

— **Ezért nem jár kint,** ezért zárkózik mindig szobájába, monda egy másik.

— **Volt-e már valaki a lakásán?** — kiáltotta Acs Pista. Kérdősködtünk mindenfelé, Molnár Jóska még a nagy diákokat is megkérdezte, de bizony nem találtunk egyet sem, aki ott lett volna.

Ugyan mért zárkózik el? Mit tartogat ott. Mind olyan kérdések, melyekre felelni nem tudtunk.

Egy öreg asszony lakott vele, az édes anyja, tőle nem tudhattunk meg semmit.

— **A menyasszonyát tartja ott elzárva,** monda Agócs Laci, úgy lesz az valósággal, hagyjuk rá, csak aztán más titok is ne legyen még ott.

Kutas tanár ur titkoszerű rejtélyes embernek tűnt fel előttünk, úgy állott a mi gyerek fantáziánkban.

— **Akárhogy is,** de bejutunk hozzá, monda keményen Molnár Jóska.

Be, be, de hogy? Szinte belebetegedtünk már a kíváncsiságba.

— **Szűk a rendőrségi kóter.** Tegnap délelőtt folyamán Weinovics százados, a 29. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága nevében 96 tartalékos utalt át a rendőrséghez, mint akiknek 3-4 napot kell ülnök szabálytalan jelentkezés miatt. A rendőrségi fogház csupán 36 egyén befogadására lévén elegendő, a többi delinkvenst az állami mentelep istállójába internálták, ahol a reájuk mért büntetésüket le fogják ülni. Ma aztán az a különös eset adta magát elő, hogy a rendőrségi fogházban ülnökösödők kérelmet terjesztettek elő a rendőrkapitányhoz, hogy engedje meg nekik, hogy ők is az istállóban ülhessék le a maguk illetőségét, mert ott szalma is van, ami kényelmesebb fekhely, mint a priács. A kapitány teljesítette a kérelmet s most a ménlovak helyett 96 tartalékos van bekvártélyozva az istállóba, akikre egy feltűzött szuronyu baka és egy városi rendőr vigyáz.

— **A zsebelyi papot megkésélték.** Zsebelyről írják, hogy ott a múlt éjzel egyik kocsmában cimboráival vigadozott Sarkadi Pál közműves-segéd. A sok poharazásnak az lett a vége, hogy Sarkadi tombolni kezdett. Poharakat, üvegeket falmak, ablaknak vágott. A szomszéd szobában Popovics Száva román lelkész az odaváló gazdáknak a gazdaságról adott utmutatást. A pap figyelmeztette Sarkadit, hogy csendesebben vigadjon, mire az ittas legény kést rántott és megsebesítette a papot. Sarkadit letartóztatták és Temesvárra kísérték.

— **Az angyalcsinálás áldozata.** Gyertyámosról jelentik lapunknak, hogy a napokban Rusz Lajosné fiatal parasztnemecske vérmérgezés következtében meghalt. A fiatal asszony méhmagzatától akart megszabadulni és valami Hummel nevű bábaasszonyhoz fordult, aki négy hónapos méhmagzatát el is hajította, de mint az orvosi vélemény megállapította, tisztátalan eszközökkel dolgozott, mert a fiatal nő vérmérgezés következtében iszonyu fájdalmak közt nemsokára kisenvedett.

— **A magyar buza külön je-yzése.** Tegnap óta a budapesti börzén magyar buzát külön jegyeznek. A tőzsde tanács tudvalevőleg közzétette, hogy 1900. november első napjától fogva határidőre szóló kötéseknel magyar buza a hivatalos árjegyzőlapban külön jegyeztessek. A határozat folytán egyuttal a tőzsde tanács az áruüzleti szokásoknak a gabonaműre vonatkozó különös határozatai 13. §-át a következőkkel egészíti ki: magyar buza alatt a magyar korona országában termelt buza értendő.

— **Meglopott kertész.** Gaád községből jelenti levelezőnk, hogy ott a napokban Paracskov Marin bolgár kertész, mialatt a piacn zöldsegeit árulta, valaki meglopta. Ugyanm lakasának fel-törése után egy szekrényből 232 korona készpénzt elvitték. A nyomozás folyik.

Kerestünk egy alkalmat, egyszer aztán megjött, Kutas tanár ur kivezetett bennünket a mezőre estefelé, az égről magyarázott valamit. Itt aztán, mivel az iskola komoly szeme nem nézett ránk, nem volt se pad, se katedra, sokkal szabadabban éreztük magunkat. Szabad volt ugrálni, beszélni is. Itt Kutas tanár urra is úgy néztünk, mint más közönséges emberre.

Sok mindent kérdeztünk tőle, szeretettel válaszolt minden kérdésünkre.

Nini, gondoltuk, hiszen lehet ezzel a Kutas tanár urral beszélni, nem haragszik. Molnár Jóskaiban olyan magára hágott a bátorság, hogy nem félt olyant kérdezni a mi éppen a legkényesebb dolog volt.

— **Igaz, monda vakmerően,** hogy tanár ur otthon elzárva tartja a menyasszonyát?

No, gondoltuk, most baj lesz, Molnár Jóska alighanem kicsapják, hogy mer ilyet kérdezni.

Kutas tanár ur egy ideig nézett, látszott rajta, hogy meglepte a kérdés. Azután szeliden úgy szól. Molnár Jóska-hoz fordulva:

— **Kiváncsi vagy rá?** Igaz, fiacskám.

Meglepődttünk, szinte kővé meredten álltunk. Mégis okos gyerek az az Agócs Laci, hogy el-találta.

— **Gyertek el holnap délután valamennyien,** folytatta Kutas tanár ur hozzánk fordulva, majd megmutatom.

Egész éjszaka nem tudtam aludni, no, most mindent megtudunk. Mégis csak Molnár Jóska az igazi mester, hogy kinyitotta a Kutas tanár ur szobáját. Agócskúnai gyülekeztünk össze másnap, egyse hiányzott közülünk, még Bonus Peti is elbicagett, pedig nagyon panaszkodott, hogy fája a lába.

— **Ugyan minő lesz? szép e?** — találgattuk.

— **Azt mondom én,** hogy nagyon csunya,

TÖRVÉNYSZÉK.

Önvédelemből gyilkos.

(A tegnapi délutáni tárgyalás.)

Popov Vlada iránt szintén jó akaratúnak mutatta magát az esküdtszék, amely teljesen beigazoltak látta, hogy vádlott kelletlen kényszerűségből ütötte agyon Ikits Zsivát; amit ha nem tesz, hát az ittas Ikits veri őt agyon.

Dr. Demkó Endre nagyhatású védőbeszédének meghallgatása után az esküdtek kimondták a nem vétkes, mire a törvényszék is fölmentette vádlottat a vád és következményei alól.

Az ítéletet d. u. 5 órakor hirdették ki.

Cinye Mintye.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Az őszi ciklus ötödik ülésében egy római utód gyilkosságát tárgyalták, aki pálinkázás közben a kocsmában leszúrta régi haragosát, akibe ugyyszólván minden ok nélkül belekapcskodott.

A mai esküdtszék a következőképpen alakult meg:

Mateics Gyula, Vinkler Ignác, Balogh Sándor, Popovics Bogdán, Császár Mihály, Dulovic Makár, dr. Vársdy Imre, dr. Brájer Lajos, Opolcz Lajos, Szabó Ferenc, Eliás Ferenc, Eusch István.

Védő: Dr. Demkó Endre volt.

Voda Maxa 21 éves bánlakai román földműves, aki f. évi augusztus 17-től előzetes tartóztatásban és vizsgálati fogságban van, a btkv. 279. §-ába ütköző szándékos emberölés büntetvével vádolva állott ma törvényt a nagybecskereki esküdtszék előtt.

A rövid tényállás a következő:

Voda Maxa f. évi aug. 16-án este a bánlakai Kilcher-féle kocsmába ment, ahol Marta Trailla asztalához ült, aki több idősebb ember társaságában iddögált. Marta Trailla föl-szólitotta vádlottat, hogy hagyja el asztalukat és menjen a hozzá hasonló fiatal emberek társaságába.

Voda Maxa azonban nem engedett a föl-szólitásnak, sőt kötekedőleg és kihívóan még közelebb ült Marta Traillához.

Erre szóváltás keletkezett vádlott és Marta Trailla között, miközben ez utóbbi vádlottat arcul ütötte. Ez ekkor Marta Traillát torok-ragadta és tüszőjéből kését kirántva, ezt Trailla hátába döfte és elszaladt.

A halál a boncoló orvosok véleménye szerint a késszurás által sérült véredények és szervekből erdő elvérzés folytán állott be, me-

mondta Keresztesi Pali, mert ha szép volna, feleségül venné és nem tartaná bezárva.

Ebbe aztán belenyugodtunk.

— De ugyan mit látunk meg, ugyan mit? Remegve csengettünk a bezárt kapun.

— No most, no most, suttogtuk, hogy a Kutas tanár ur szobája ajtajához értünk, Molnár Jóska kopogtatott. Izgatottak voltunk mindnyájan.

Kutas tanár ur szeliden, mosolyogva fogadott, ott ült a nagy, széles íróasztalánál. Tele volt a szobája könyvvel, az íróasztala is csak úgy görnyedt.

— Itt vagytok, morda, no mindjárt megmutatom a menyasszonyom, fiam, jöjjetek közelebb.

Valamennyien oda álltunk az íróasztala köré. Akkor Kutas tanár ur elővett egy igen vastag könyvet.

— Lássátok, ez az én menyasszonyom, mutatta, ez a tudomány, ennek fogadtam örök hűséget, igyekeztek ti is ilyen menyasszonyra szert tenni, mert ezt senki el nem veheti tőletek; ez mindig a tiétek marad, mert a tudomány örök.

Ereztem a hangján, hogy reszket a megindulástól s úgy láttam, mintha köny szökött volna a szemébe.

Mikor kijöttünk, láttam a Molnár Jóska arcán, hogy elégedetlen.

— Te Jóska, mondtam neki, hiszed te, amit Kutas tanár ur mondott?

— Nem én, felelte Molnár Jóska.

— En se hiszem, sugtam, hisz ez rettenetes volna.

... Most jut eszembe, hogy én akkor a Kutas tanár ur íróasztalán egy megfakult, fekete keletes, halvány női arcképet is láttam...

Nógrádi László.

lyet az idejekorán érkezett orvosi segély sem hárihatott volna el, mert az ily természetű és nagyfoku sérülés mindig és feltétlenül halálos.

Vádlott, mint a tanuk beigazolták, az elhalt családjával már régebbi idő óta ellenséges viszonyban élt és ennek következtében szándékosan arra törekedett, hogy magaviselete által Traillával összevesszen és azt leszurhassa.

A bizonyítás arra irányult, hogy vádlott szándéka határozottan Marta Trailla megölésére irányult, mert a szurásra használt 21 cm. hosszúságú, élesre fent kész már ezzel a szándékkal vette magához.

Vádlott azzal védekezett, hogy annyira részeg volt, hogy a vele s körülötte törtétekről mitsem tud és mire sem emlékezik.

Ezzel szemben a jelenvolt tanuk, szám szerint 12-en, határozottan állítják, mert látták, hogy Voda Maxa kését a fentebb előadott körülmények közt Trailla hátába döfte és ugyanezek a tanuk igazolják, hogy Trailla megközelítőleg sem volt annyira ittas, hogy cselekményéről éppen a tett elkövetése pillanatában ne tudott volna és hogy annak következményeit meg ne gondolhatta volna.

Vádlott kihallgatása után a bizonyítási eljárás még a délelőtti folyamán kezdetét vette. Tekintve azonban a tanuk nagy számát, ítélet csak a késő esti órákban várható.

Színház és irodalom.

* Tiszturak a záródában. Varney e filmbemászó operettje, melynek bájából mit sem koptatott el az idő rohanó árja, tegnap elég jó, összevágó előadásban került színre. Bár az énekesek legnagyobb része, mint ez az átmeneti időben — fájdalom — mindig így van, náthás, a szereplők valamennyien azon iparkodtak, hogy a darab elpusztíthatatlan szép részleteit érvényre emeljék. A három énekes női szerepet Léva, Reviczky és Berczik kisasszonyok adták, ez utóbbi a második felvonásban nyílt színen is kapott zajos tapsot, elragadó egyszerűséggel és mély érzéssel énekelt szép daláért. Baranyai (Gontran) szépen énekelt a hálás áriáit, a második felvonásban azonban egy kis „malőr“ érte a hangját. A másik muskétást Falusi játsotta erősen túlozva Maszkban és játékbán egyaránt jó Tábori Emil mérsékelt apátja. Enek és zenekar jól működtek. Az előadást egy földszinti páholyból az écskai kastély egyik főúri vendége, Metternich Kelemen herceg is végignézte, ki Papp Géza orsz. képviselő és Gyertyánffy Jenő főszolgabíró társaságában jelent meg s a fölvonások közt Rónay főispán és dr. Dellimanics alispán páholyaiban tett látogatást. B. S.

* A mai bohéme estély a kaszinó kis termében lesz a színházi előadás után megtartva arra való tekintettel, hogy a rendes péntek esti bohéme-társaságnak, különösen a női része, táncolni is szeretne vacsora után. Bizonyára ez az óhajuk teljesedni fog és előre is hiszszük, hogy jól fognak mulatni azok, akik ilyen szándékkal mennek a bohémek közé.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 9-én.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőház mai ülésében folytatták a trónörökös nyilatkozatának beakadályozásáról szóló javaslat tárgyalását.

Pichler Győző beszédében főlegliti a többek közt egy szász kóburg góthai herceg esetét, akinek morgantikus házasságából származott fia, midőn a hercegi cím viselésétől eltiltatott, arra hivatkozott, hogy édes atyja magyar indigéna volt; ennélfogva Verbőczy Tripartituma, tehát magyar törvények alapján viseli a hercegi címet. Ugyanezt kimondotta a

magyar igazságügyminiszter is 1888-ban egyik választásában.

Elnökök, mivel több szónok nem volt fölírva, a vitát berekesztette.

A Ház osztatlan figyelme közt Széll Kálmán miniszterelnök emelkedett föl szólásra. Egymásutánban csoportosítja a javaslat ellen fölhozott kifogásokat. Mit tett volna az ellenzék, ha a megírt nyilatkozat után mindjárt ki nem jelentette volna, hogy azt be fogja cikkelyeztetni az ország törvényei közé?

Vészi József: A vád alá helyezést indítványozták volna!

Széll Kálmán: Ugyancsak szemrehányást tettek volna neki ezért. Pedig az előterjesztést senki sem szuggérta neki, azt önként, saját meggyőződéséből tette és mindjárt keletkezett ez a gondolat, miheiyt a kérdéstről tudomást szerzett. Sőt neki kellett másokra nyomást gyakorolnia...

Rakovszky István: Elég rossz, ha így van!

Széll Kálmán: ... Nem ott, ahol a betérjesztésre fölhatalmazást kellett volna kapnia, hanem Ausztriában voltak sokan más nézetben levők.

Rakovszky István: Hát akkor másoknak is volt beleszólásuk!

Széll Kálmán: A magyar parlament teendőibe nem; de a kérdést magyarázták itt is, ott is, így értendő a dolog. Az ülés tovább folyik.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ ered. távirata.) Offnbach mellett két vonat összecitkozése következtében a robbanás fölgyjutott két személykocsit. Egyikben nyolc utas bent égett.

Válsághirek Franciaországban.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból sürgőnyzik: Millerand kereskedelmi és Moins igazságügyi minisztereknek lemondásáról eltrjedt híreket megcáfolja. A kamara végleges bizalmi szavazata után a kormánynak nincs oka a lemondásra. A kormány lapjai a tegnapi napot a jelenlegi kormány diadalnapjának mondják. A radikális lapok szerint a kamara megmutatta, hogy a reakcióval erőlyesen szembeszállani van bátorsága és hogy keresztülviszi a republikánus retormokat. Az ellenzéki sajtó szerint a kormány látszólagos győzelmé dacára nagyon meggyöngült.

A karlista mozgalom.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ ered. távirata.) Madridból jelentik: A minisztertanácsban a miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolországban már nincsenek felfegyverzett karlisták és hogy a felkelés kísérlete teljesen meghiusult.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 9. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett gyöngévételkedv. Üzletmenetlanyha, majdnem pangó. A mai határidőüzlet jegyzései:

Buza 1901. apr.	7 60—7 61
Rozs nov. végére	7 20—7 21
Zab	5 54—5 55
Tengeri 1901. máj.	5.02—5.03

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1900. évi november hó 9-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza 50 kilogramm	6.70 korona
kétszeres	6.20
rozsa	6.10
árpa	5. —
zab	5.50
kukorica új	5. —
repce	10.80
széna I.	2.90
széna II.	2.50
szalma I.	1.50
szalma II.	1. —
burgonya	2.50
marhahús I. 1 kilogr.	—96
marhahús II.	—88
borjúhús	1.30
disznóhús	1.04
juh hús	—72
zsir	1.04

VAROSI SZINHÁZ.

Nagybecskerek, péntek 1900. november 9-én:
Zónaelőadás mérsékelt helyárrakkal:

A Gyurkovics leányok.

Eredeti vigjáték 4 szakaszban. Irtá: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	—	—	Bánházi Teréz
Katalin	—	—	Erdélyi Cornélia
Sári	—	—	Mezei Irma
Ella	—	—	Cserényi Margit
Mici	leányai	—	Sz. Kendi Boriska
Terka	—	—	Kendi Piro-ska
Liza	—	—	Erdélyi Lilike
Klára	—	—	Berczik Mariska
Radványi ezredes	—	—	Miklóssy Gábor
Radványi G. da báró	—	—	Heltay Jenő
Sándorfi, tartalékos főhadnagy	—	—	Szabados Sándor
Horkai Feri, hadnagy és földbirtokos	—	—	Baghy Gyula
Semessy	—	—	Szabados László
Kemény Tóni	—	—	Juhay József
Jankó tót bérés	—	—	T. bory Emil
Cigányprimás	—	—	Gara Jenő
1-ső cigány	—	—	Nógrádi Sándor
2-ik cigány	—	—	Körösladányi J.

Az első felvonás történik Gyurkovicsék szt.-tamási házában, a második Radványi bácsitamási kastélyában, a harmadik Gyurkovicsék szt.-tamási kastélyában, a negyedik a Radványi-féle kastély kertjében.

Kezdeté este pont 1/8 órakor.

Holnap, szombaton, november hó 10-én:

A böregér.

Strauss remek operettje.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi nov. 2-től 9 ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Czevanov Gyurica, Misa és Drága tulajdonát képező 1885. öi. sz. házát megvette Mircs Dusan 900 koronáért.

Levaity újból férj. Babity Jováné tulajdonát képező 1 hold szántót megvette Antoin Illia 600 koronáért.

Ifj. Massong József és Mária tulajdonát képező 6 hold szántót megvette Jaksits Tamás és Rozália 4000 koronáért.

Lukinics Róza tulajdonát képező 2107. öi. sz. házát megvette Czinzer David bírói árverésen 4150 koronáért.

Veréb Anna, Katalin és Julianna tulajdonát képező házhelyet megvette Veréb férj. Maron Erzsébet 180 koronáért.

Vucsak Mihály és Eva tulajdonát képező 11/a öi. sz. házát megvette Kovács Lajos és Etelka 1500 koronáért.

Pivarszki Száva tulajdonát képező 1 hold szántóföldet megvette Jankahidacz Lása 300 koronáért.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becsckerekre, illetve Nagy-Becsckerekről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

- a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:
 - Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
 - Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
 - Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
 - Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
 - Alibunárról: este 8 óra 34 p.
 - Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).
 - Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).
- b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarra:
 - Budapest-Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

- a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
 - Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
 - Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
 - Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
 - Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
 - Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
 - Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
 - Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).
- b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarról:
 - Nagy-Kikinda-Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p. este 7 óra 05 p.

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Nagyobb elegáns függőlámpa megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérenek. 447 x

Mérlegköpes könyvelő délutáni foglalkozást keres. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 546

100-300 forintig havonta megkereshető bármily foglalkozásu egvények által biztosan és becsületesen, tőke és rizikó nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával, az ország minden helyiségében. Ajánlatokat Könyvkereset cím alatt továbbít Singer Gyula hirdetsi irodája Budapest, VI., Sívutca 56. 657

Gépszekvacs, ki a lóvasalást, gazdasági és vezetéki munkákat is érti, újra vagy esetleg azonnali belépésre állást keres. Szombaji István Tiszaföldvár, vásártér. 686

Eladó 800 hold grófi birtok egy tagban teljes felszereléssel 64 ezer forintért. Horváth Kálmán tanító, Csenyődön, Pestmegyében. 677

Csenyődön,

Pestmegyében, egy tagban 82 hold, jobb ra fekete föld és homokszántó, kert, szőlő, faiskola, legelő, baromfi-tó, nagy tanvá-épülettel, külön tagban 19 hold kaszálóval, egvremásra 100 forint. Vannak külön szántók, beltelkek, legelők kaszálók, szőlő, igen olcsón, könnyű feltételek Sárközi takarékpénztár Kalocsán. 688

Béruadalom

részére kerestetik egyszám-tartó, ki a fétős könyv-velben, magyar és német levelezésben tökéletesen jártas, — egy gazda, ki a földmives-iskolát végzte és egy kertész. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal Emödi Vilmoshoz Nagyszécsénybe küldendők. 660

Bérbe

vagy megvételre keresek maram részére 800 1800 holdas bir okot fudus instruktus vagy a nélkül, jó buza és cukorrépatermő talajon, bármely vidéken. Csak a birtok'udajonosoktól kérek ajánlatokat. Szlavik Nándor, Budapest, Mester-utca 25. II. 20. 682

1231. végrh. szám 1900.

955-11

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbiróságnak 1900. évi V. 490/3. sz. végzése folytán Ernyei Abris dr. budapesti ügyvéd által képviselt Pompéry budapesti cég felperes részére Balás Iván alperes ellen 309 kor. 50 fill. követelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesől lefoglalt és 1280 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbiróság V. 490/6. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felütlaglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Német Eleméren az adósnál leendő megtartása határidőül 1900 évi november hó 17. napjának délelőtt 9 órája kitzetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, lószerszám és kocsis egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi november hó 1-ső napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

V. 587. végrh. sz. 1900.

957-11

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbiróság 1900. évi V. 587. és 588. számú végzése következtében dr. Szigeti Arnold temesvári ügyvéd által képviselt Weisz Lajos temesvári lakos javára Likits Ignac és Nászta perlaszi lakos ellen 300 és 845 kor. 58 fill. s jár. erejéig 1900. évi szeptember hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 844 kor. 80 fillerre becsült következő ingóságok u. m.: 5. hordó bor és 2 disznó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-

biróság 1900. évi V. 587. és 588. számú végzése folytán 1145 kor. 58 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 195 kor. 56 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Perlaszon adósok házána! leendő eszközlésére 1900. évi november hó 17. napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felütlaglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1900. évi október hó 28. napján.

Engl,

kir. bírósági végrehajtó.

A pancsovai szolgabiróságtól.

6472. szám 1900.

954-21

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött dolovai községi jegyzői állásra ezenel pályázatot hirderek. Ezen állással a következő javadalmaszások vannak egybekötve:

1. Evi 1080 korona készpénz fizetés.
2. Szabad lakás.
3. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak szedése.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előirt képesítést igazoló jegyzői oklevéllel és eddigi működésükről szóló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket 1900. évi november hó 22 ig előirt hivatálnál nyujtsák be mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás 1900 évi november hó 24 én d. e. 10 órakor fog Dolova községében megejtetni.

Pancsován, 1900. évi november hó 5-én.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

Vidéken
a
kishirdetések
közöttételére legalkalmasabb a
„TORONTAL“
politikai napilap
Nagybecskerek, Zápolya utca 1. szám.
Az
adás * * * vevés
a
kereslet és kínálat
forgalma legolcsóbban a
kishirdetés
segítségével bonyolítható le.
A bélyegdíj megszűnt
és így
már 60 fillérért
is lehet kimerítően hirdetni.
Állást keresők
és állást adók
közvetlenül csak így érintkezhetnek
sikerrel.
Egy szó ára 4 fillér, vastagabb
betűből 8 fillérbe kerül.